ΡΩΜΑΪΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΝΤ

Μιὰ ἀπὸ τὶς σημαντικώτερες Γερμανικὲς ἐφημερίδες, τὸ «Königsberger Hartungsche Zeitung» δημοσιεύει στὸ πρῶτο παρόρτημα τοῦ ἀριθ. 540 τῆς ἑσπερινῆς ἐκδοσης της, τἀκόλουθα γιὰ τὴ μετάφραση τοῦ Κάντ:

«Τώρα τελευταῖα βγῆκε στὴν Ἀθήνα τὸ πρῶτο μέρος της «Κριτικῆς τοῦ ἀδόλου λογισμοῦ» τοῦ Κάντ, μὲ ὁμορφη μετάφραση στὴ δημοτική γλῶσσα, ἀπὸ τὴν πέννα τοῦ Γ. Μαρκέτη καὶ τοῦ Ἀλεξ. Πάλλη, δυὸ γνωστῶν συγραφέων ποὺ ζοῦνε κ' ἐμπορεύουνται στὸ Λίβερπουλ.

Ἔχουν κάνει κ' οἱ δυό τους κι ἄλλες ὄμορφες μετάφρασες στὸν Μαρκέτη χρωστοῦμε μερικὰ ἄρθρα οἰκονομολογικά, κι ὁ Πάλλης, ἐξὸν ἀπὸ ἄλλα, ἔγινε γνωστὸς ἀπὸ τὴν κλασσικὴ μετάφραση τῆς Ἰλιάδας στὴ Ρωμαΐκη γλῶσσα. Ὁ ἴδιος μετάφρασε καὶ τὸ Βαγγέλιο κ' ἔγινε ἀφορμὴ τῆς ἀνόητης ἐκείνης ἐξέγερσης τῶν Ἀθηναίων φοιτητῶν.

«Δὲν πρέπει νὰ παραξενεύεται κανεὶς γιατὶ τὰ ἔργα τοῦ Πάλλη, τὰ γραμμένα στὴ γιομάτη δροσιὰ δημοτική γλῶσσα, ἀναγνωρίζουνται μονάχα κ' ἐχτιμιοῦνται ἀπὸ ἕνα μικρὸ κ' ἐκλεχτὸ κύκλο, καὶ γιατὶ ὁ Πάλλης δὲν εἶναι, ὅπως θἄτανε σὲ κάθε ἄλλο τόπο, πολυακουσμένος, ἀφοῦ κυριαρχεῖ τὸ ρεῦμα πρὸς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσα καὶ ἡ σχολαστικωτάτη σχολαστικότητα. Πόσο ὅμως εὔπλαστη καὶ κατάλληλη εἶναι ἡ γλῶσσα ποὺ ζεῖ στὰ Ἑλληνικὰ στόματα, ἀκόμα καὶ γιὰ μιὰ λαμπρὴ ἀπόδοση δύσκολων ἔργων σὰν τὴν Κριτική τοῦ Κάντ, ἀποδείχνεται ἀπ' αὐτὴ τὴ μετάφραση, ποὺ δίνει μιὰ ὥθηση γερὴ στὴ γλῶσσα κι ἀποτελεῖ ἕνα ἀποστόμωμα ὅλων ἐκείνων ποὺ κατηγοροῦν τὴ Δημοτική γιὰ φτωχή, χυδαία κι ἀνίκανη νὰ ποδώσει φιλοσοφικὲς σκέψες κ' ἐπιστημονικὲς ἰδέες».

ΡΩΜΑΪΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν «Ρωμαΐκη Γραμματική» τοῦ κ. Γ. Ροντάκη, ποὺ τόσο ἄνοστα τήνε κορόϊδεψε τὶς προάλλες στὶς «Ἀθῆνες» ἕνα γνωστότατο φιλολογικὸ κορόϊδο, μᾶς γράφει ὁ φίλος καὶ συνεργάτης μας κ. Herbert Krüger τἀκόλουθα:

«... Αὐτὲς τὶς μέρες πῆρα ἕνα βιβλίο καινούριο ποὺ πολὺ μ' ἐνθουσίασε: τὴ «Ρωμαΐκη Γραμματική» τοῦ κ. Γ. Κ. Ροντάκη ἀπὸ τὴν Πόλη—τὴν πρώτη σωστὴ κι ἀλάκερη ποὺ βγῆκε στὴν ἐποχή μας.

«Σ' ἑβδομήντα σελλίδες, σχῆμα 8ο, βρέσκει μιὰ σύντομη γραμματική τῆς Ρωμαΐκης γλώσσας γραμμένη μὲ κεφάλι καὶ δουλειά. Περιγράφει τὰ κύρια φαινόμενα τῆς γλώσσας ποὺ μιλιέται ἀληθινὰ καὶ δὲν μπερδεύεται σὲ θεωρίες. Στὰ προλεγόμενά του μᾶς ξαναθυμίζει τὸ Βηλαρᾶ καὶ τὸ ἔργο του—δικαιωματικά, γιατὶ ὅσα εἶπε ὁ Βηλαρᾶς στὴν ἐποχή του δὲν ἔχασαν ἀκόμη τίποτα ἀπὸ τὴν ἀξία τους.

«Ἡ Γραμματική τοῦ Ρ. εἶναι κέρδος γιὰ τὴν Ἰδέα κι ὅλ' οἱ φίλοι κ' οἱ ὀπαδοὶ τῆς Δημοτικῆς ἔπρεπε νὰ τήνε διαβάσουν καὶ νὰ ὑποστηρίξουνε τὸν συγραφέα, κι ἂς μὴν εἶναι σύμφωνοι σὲ μερικὰ καθέκαστα.

«Καθὼς μαθαίνουμε, ὁ συγραφέας σκοπεύει νὰ ἐκδόσει ἀκόμη μιὰ ἱστορική γραμματική καὶ μιὰ Ρωμαΐκη γεωγραφία καὶ τοῦ εὐχόμαστε νὰ τὰ βγάλει πέρα μὲ πιώτερη τύχη καὶ λιγώτερη ζημία, παρὰ τὸ πρῶτο αὐτὸ βιβλίο του, ποὺ τὴν Ἱστορία του τὴ θλιβερὴ μᾶς τήνε δηγᾶται στὸ ἱστορικό, στὸ ξώφυλλο. Γι' αὐτὸ κ' ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου—10 φρ. χρ.—ποὺ στὴν ἀρχὴ μᾶς φάνηκε παραπολὺ μεγάλη, δὲν εἶναι ὑπερβολική ἂν λογαριάσουμε τὰ παθήματα τοῦ συγραφέα κι τὴ μεγάλη ὠφέλεια γιὰ τὴν Ἰδέα.

HERBERT KRUGER

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΔΕΧΕΤΑΙ 3—5 Μ.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Η ΚΛΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ἀγαπητέ μου «Νουμᾶ»

Μᾶς εἶπες ἄλλοτε τοὺς λόγους γιατὶ δὲν τὰ βλέπεις τὰ «Παναθήναια», τὸ ἐπίσημο δὰ ὄργανο τοῦ Πανμουχλαϊκοῦ συνδέσμου. Κρίμα! Ἂν τἄβλεπες καὶ διάβαζες τὸ ρυλλάδιο τῆς 31 τοῦ Ὀχτώβρη θὰ γελοῦσες καὶ σύ, ὅπως γέλασα καὶ γὼ μὲ τὶς ἀνοησίες τοῦ ἀνοητοτάτου κ. Ξενοπούλου, ποὺ ἀπαντῶντας στὴν κριτικὴ τοῦ Ἐφταλιώτη γιὰ τὸ «Ἔκθετο», σαλιαρίζει κατὰ τὴν ἀγιάτρευτη συνήθεια του γιὰ κλίκες καὶ γιὰ προγράμματα τοῦ «Νουμᾶ».

Ὅσο γιὰ τὴν κλίκα τοῦ «Νουμᾶ» θὰ πῶ δυὸ λόγια κατόπι. Τώρα σοῦ λέω μονάχα πὼς ὅτο ἔννοιωσε ὁ ἀξιάγαστος αὐτὸς ἀνόητος τὸ «Ἔκθετο» τοῦ Φυτίλη, ἄλλο τόσο ἔννοιωσε καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ «Νουμᾶ»—καὶ βέβαια, ἀφοῦ μᾶς ξεμολογιέται πὼς τὸ πρόγραμμά του εἶναι νὰ θαυμάζεις κάθε δρᾶμα γραμμένο οἱ «τέσσερεις πράξες καὶ τυπωμένο στὴν *Ἀθήνα*» καὶ νὰ τὸ καταδικάζεις ὅταν εἶναι εἰς τέσσαρας πράξεις καὶ τυπωμένον εἰς τὰς Ἀθήνας.

Αὐτοὶ οἱ ἄνοστοι Ζακυθιανοὶ χωρατάδες οὔτε γιὰ ἐμετικὰ δὲν μποροῦνε νὰ δοθοῦνε, ἀφοῦ δὲν φέρνουν καμιὰ ἐνέργεια. Γράφουνται μονάχα ἔτσι, γιὰ γοῦστο, καὶ γιὰ νὰποδειχτεῖ πὼς ὁ κ. Ξενόπουλος, σὰν τὸν μακαρίτη «Παλιάνθρωπο», κατόρθωσε ἴσα μὲ τώρα μὲ τὴ δουλειά του νὰ μᾶς πείσει πὼς στὴν φιλολογία ἡ ἀρχή του εἶναι νὰ μὴν ἔχει καμιὰν ἀρχή, ἢ σωστότερα ἡ ἀρχή του εἶναι νὰκολουθάει δουλικὰ τὰ γοῦστα ἐκείνου ποῦ καλοπληρώνει τὶς φιλολογικὲς ἀνοησίες του. Ἄλλος ὁ Ξενόπουλος τῆς «Τέχνης», ἄλλος τοῦ «Περιοδικοῦ μας», ἄλλος τῆς «Διάπλασης», ἄλλος τῶν «Παναθηναίων», ἄλλος τῶν «Ἀθηνῶν» κι ἄλλος θἄτανε ἂν ὁ «Νουμᾶς» μποροῦσε νὰ πληρώσει δέκα δραχμὲς τὴ στήλη καὶ τόνε δεχότανε γιὰ συνεργάτη του.

Γιὰ τὴν κλίκα δὲν ἔχει ἄδικο. Ὑπάρχει μιὰ κλίκα στὸ «Νουμᾶ», ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ἐννοοῦνε νὰ χτυπᾶνε ἀλύπητα καὶ κατακέφαλα τὴν πολιτικὴ καὶ τὴν φιλολογικὴ κακοήθεια, μὰ στὴν κλίκ' αὐτὴ δὲν ἀνήκει ὁ Ἐφταλιώτης. Γιατὶ ἂν ἦτανε κι αὐτὸς τῆς κλίκας, δὲν θἀνάφερνε τὸν Ξενόπουλο καὶ τοὺς τέτιους στὴν «Κριτική» του γιὰ τὸ «Ἔκθετο» καὶ στ' ἄρθρο του τὸ προχεσινὸ γιὰ τὶς «Παιδιακήσιες σκηνὲς» καὶ δὲ θὰ τοὺς ἔδιν' ἔτσι τὸ θάρρος νὰ σαλιαρίζουν τοῦ κόσμου τὶς ἀνοησίες γιὰ πράματα ποὺ καὶ νὰ τὰ ἐπαινέσουν ἀκόμα δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα.

Δικός σου

Ἕνας τῆς κλίκας

ΕΥΩΔΗ ΑΕΡΙΑ

Φίλε μου «Νουμᾶ»,

Καταναρωμένος εἶμαι ἀκόμη ἀπὸ τὰ εὐώδη ἀέρια τὰ ὁποῖα εἰσέπνευσα βαθέως δι' ἀμφοτέρων τῶν ρωθώνων μου τὴν ἑσπέραν τῆς Δευτέρας εἰς ἓν ἄρθρον τοῦ Νιρβάνα, δημοσιευθὲν ἐν τῇ «Ἑστίᾳ». Ὤ! ὁ εὐγενὴς μυσταγωγὸς τοῦ Ὡραίου καὶ τοῦ Ὑψηλοῦ, μὲ τὰς ἁβρὰς φράσεις του καὶ τὰς μεταξοϋφάντους λέξεις! Πόσον συνεκινήθην ὅταν ἐδιάβασα ὅτι ὀφείλομεν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ συνεδρίου νὰ παρασταθῶμεν σεμνοὶ καὶ ἀρχαιοπρεπεῖς, ὡς γνήσιοι ἀπόγονοι τῶν ἐνδόξων προγόνων καὶ ὡς θεματοφύλακες τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης, διὰ νὰ μᾶς θαυμάσουν οἱ σοφοὶ ξένοι, τοὺς ὁποίους θὰ ξεναγήσωμεν ἐν τῇ πόλει μας! «Πέριξ τῆς μεγάλης ζωῆς τῶν ἐρειπίων, ἡ μικρὰ σύγχρονος ζωὴ πρέπει νὰ ἐνδυθῇ τὸν λευκότερον καὶ ἀγνότερον χιτῶνα της διὰ τὴν ἱερὰν τελετήν». Βεβαιότατα! Αὐτὸ προτείνει ὁ σεμνὸς ἱερεὺς τοῦ Καλοῦ καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ γίνῃ!

Ἐμπρὸς λοιπὸν τοὺς λευκοὺς χιτῶνας μας! Κ' ἐπειδὴ εἶναι κάπως ἄσεμνον νὰ παρουσιασθῶμεν μὲ τὶς πουκαμίσες, ἂς δανεισθῶμεν τοὺς λευκοὺς καὶ χρυσοποικίλτους χιτῶνας τῶν νεκροθαπτῶν. Οὕτωσι ἐνδεδυμένοι, θὰ ἐνθουσιάσωμεν περισσότερον τοὺς ξένους καὶ θὰ τοὺς πείσωμεν ὅτι ὄντως οἱ νεώτεροι Ἕλληνες, τὰ ὀστᾶ τῶν προγόνων των λείχοντες, ἓν μόνον πρᾶγμα ὀνειροπολοῦν, νὰ παρουσιάζωνται ὡς φύλακες τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ὡς συγγραφεῖς ἄρθρων γεμάτων ἀπὸ εὐώδη ἀέρια.

Εἶναι ἄσεμνον, εἶναι ἀντιαρχαιοπρεπές, εἶναι ξάνουσον καὶ ἀντιπατριωτικόν, νὰ δείξουμε μεθαύριον εἰς τοὺς ξένους ὅτι εἴμεθα λαὸς ζωντανός, λαὸς καινούριος μὲ ζωὴν δική μας κι ὄχι δανεισμένην ἀπὸ κόκκαλα καὶ ἀπὸ μάρμαρα! Οἱ σοφοὶ ξένοι νεκρὸν κόσμον θὰ ἔλθουν νὰ προσκυνήσουν, καὶ πρέπει ὅλα, πέριξ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, νὰ εἶναι νεκρά! He pr funds.

Ὑμέτερος

Ἀρχαιοκαπηλίδης

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Τὴν περασμένη Κυριακὴ πρωὶ πρωί, στὶς ἑφτάμισι, ὁ κ. Ζὰν Μωρεὰς ἔφυγε ἀπ' τὴν Ἀθήνα.

— Δὲν ἀνεχώρησε, ἀλλ' ἔφυγε, γιατὶ πρωὶ πρωὶ μπῆκε σὲ μιὰ ἅμαξα κλειστὴ μαζὶ μὲ τοὺς δυὸ στενοὺς του φίλους Μαλακάση καὶ Ζητουνιάτη, καὶ τοὔδωσε γιὰ τὸν Πειραιᾶ, ἐνῷ τὰ διάφορα φιλολογικὰ ἀποσπάσματα εἶχαν πιάσει τοὺς διάφορους σταθμοὺς τοῦ σιδεροδρόμου καὶ τοὔκαναν καρτέρι.

— Ἔτσι γλύτωσε καὶ λόγου του καὶ μεῖς ἀπὸ τὴν καταδίωξη τῶν ἀποσπασμάτων καὶ τώρα πιὰ μπορεῖ κανένας μπαίνοντας στοῦ Ζαχαράτου νὰ ἰδεῖ καὶ κανέναν ἄνθρωπο, ἐνῷ πρῶτα ἔβλεπε μέσα ἐκεῖ μονάχα λογίους.

— Καὶ νὰ εἴτανε μονάχα Ἀθηναῖοι λόγιοι. Ὑπομονή. Μὰ ἦρθαν ἐπικουρικοὶ κι ἀπὸ τὸν ὑπόδουλο Ἑλληνισμό, καὶ μάλιστα, καθὼς μᾶς εἶπαν, ἦρθε καὶ κάποιος ἀπὸ τὴν Ἀλεξάντρεια μόνο γιὰ νὰ φιγουράρει στὸ πλάϊ του. Φανταστῆτε!

— Ὁ κ. Μουχλίδης τῶν «Παναθηναίων» χάρισε στὸ Μωρεὰς μιὰ πλάκα ἀσημένια καὶ τὸ «Ἄστυ» ἀναγράφοντας τὴν εἴδηση τὸν ἀποκάλεσε «σθεναρόν».

— Μονάχα σακατεμένο γεροντοπαλλήκαρο μποροῦσε νὰ φανταστεῖ σθεναρὸν τὸν κ. Μουχλίδη, καὶ κανένα τέτιο θἄγραψε τὴν εἴδηση στὸ «Ἄστυ».

— Ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἀνοσιούργημα ποὺ διέπραξε ὁ κ. Βάλβης ἐπὶ τοῦ Πινδάρου, πρέπει νὰ ψηφιστεῖ νόμος καὶ νὰ χαρακτηρίσει καὶ τἀρχαῖα κείμενα ὡς ἀρχαῖα μνημεῖα, ἀπαγορεύοντας στοὺς Ρωμιοὺς νὰ ἐκτελοῦνε σ αὐτὰ τὶς φυσικὲς ἀνάγκες τους.

— Ἕνα χαριτωμένο ἐπεισόδιο τοῦ Μωρεὰς καὶ τοῦ Κουρούπη μᾶς δηγηθήκανε.

— Ὁ Κουρούπης θέλοντας νὰ τόνε περιποιηθεῖ ἄρχιζε νὰ μεταφράζει τὴν «Ἰφιγένειά» του καὶ τοῦ τἀνάγγειλε.

— «Εὐχαριστῶ πολύ, ἀπάντησε τρομασμένος ὁ Μωρεὰς, μὰ σᾶς ἐπρόλαβε ἄλλος καὶ μοῦ μετέφρασε τὴν Ἰφιγένεια».

— «Ἄλλος; Μὰ ποιὸς εἶν' αὐτός;» Ρώτησε ὁ Κουρούπης.

— «Ὁ Εὐριπίδης»! τἀπήντησε.

— Μὰ ποῦ νὰ τἀκούσει αὐτὰ ὁ Κουρούπης! Ὄχι μόνο ξακολούθησε τὴ δουλιά του μὰ κάλεσε καὶ τὸν Μωρεὰς ἕνα βράδυ, μαζὶ μ' ἄλλους λογίους, στὸ Ἀναγνωστήριο τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης, ποὺ τὸ παραχώρησε εὐγενέστατα ὁ κ. Καμπούρογλους, γιὰ νὰ τοὺς διαβάσει τὴν πρώτη πράξη.

— Ἡ παράσταση ὅμως ἐναυάγησε γιατὶ ὁ κ. Μωρεὰς εἶχε τὴν ἐξυπνάδα νὰ κρυολογήσει κείνη τὴ βραδιὰ καὶ νὰ μὴ βγεῖ ἀπὸ τὸ σπίτι του.

— Ὁ φίλος μας κ. Μιχ. Λυκιαρδόπουλος μᾶς γράφει